



Senyor: A V. R. P. me teniu. Pobre y humil só, res més puch oferirvos que ma sang y ma vida; preneulas..... Aquí vos presento als meus fillets à qui tan aymo. Avuy son noys encare, mes demá poden ser un *raqueté* valent y heroich.....

Al Cel prega per Vos, LO MESTRE TITAS.

LO MESTRE TITAS
SENMANARI HUMORÍSTICH Y SATÍRICH

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre.	2'00	pesetas.
— un any.	3'00	—
En provincias: semestre.	2'50	—
— un any.	4'00	—
Extranger: semestre.	3'00	—

À DON CARLOS DE BORBÓN
EN SOS DÍAS

Mirau, Senyor, que trista, plorosa y abatuda, ab rostre de cadàvre, contret, amaratat; sas forsas ogotadas per una lluyta ruda, sa mística mirada en l'horitzó perduda, ¡pensant en son passat!

Pensant en sas grandesas y en sas glorias passadas que l'ompliren un día de sant y noble orgull. —Reyna del mon—l'hi deyan per tenir dominadas cent possessions immensas per Colón rescatadas. ¡Y avuy sols dol recull!

Sols dol recull qui un día al mon las lleys dictava puig qu' en sos territoris may se ponía l'sol. Qui la real diadema en son front ostentava y á mitj mon doblegarse á sos peus contemplava. sols té avuy desconsol.

Per qué aqueixa amargura? Per qué aqueixa tristesa? ¿Qui es qui ab ira tanta així fereix son cor? ¿Qui es que ab tan descaro comet la tal vilesa que al veure axí á sa patria villanament ofesa no 's fá son defensor?

¿Qui es qui mut contempla ab groixudas cadenas lligat lo Lleó altívol, qu' avans ab un udó! feya tontollá als pobles? Qui té sanch en las venas ¿pot contemplá á sa patria sufrint mil y una penas sens prestarli consol?

¡Ah! no; que hi ha qui estima de sa patria la gloria y que jóyosos d' ella volen torni á ser grant. Que volen que las páguinas de sa preclara historia no sigan embrutidas per la moderna escoria tan vil y horripilant.

Mes ¡ay! hi ha sers innobles que buscan arruinarla y per son fi lograme, prouan per tot estil. Y aquests son los que cridan ¡Llibertat!.. sens donarla; y la llibertat eixa son ells qui fan tornaria llibertinatge vil.

Los *yanks* ¡cobarts! l'insultan ab sens igual cinisme mentres mils germans nostres vessan á doll la sanch. ¿Ahont es l'honor y l'honra? ¿Ahont es lo patriotisme dels homens qu' avuy dia ens portan al abisme y 'ns arrastran al fanch?

¡Oh R...! si nostra Espanya camina al precipici procurem detenirla ans d' arribá á son fi. Encara hi ha pits nobles per dar en sacrifici la seva sanch. ¡Salveula! que per ferho, desfici sent lo cor del carlí.

Fills hi ha en aqueixa terra que son de bona cunya qu' us volen veure ab ceptre, ab C... y mantell. Si acás arribá l' hora, com fill de Catalunya, la má qu' avuy la ploma ab humiltat empunya sabrá empunyá l' fusell.

Rebeu mon homenatge, R... de la patria mia, avuy per Vos, jo prego desde l' fons del meu cor. Deu y San Carlos vulgan que dintre poch, eix día siga per tot' Espanya jorn de vera alegría y esclat de patri amor.

En tant, deixeu que cridi ab la má al pit posada, ab l' ánima embargada d' entussiasme y fe: ¡Fora l' liberalisme! ¡Viva l' Espanya honrada! Avant nostra bandera, ab tanta sanch regada ¡VIVA CARLOS SETÉ!

SAD.

RECORS Y ESPERANSAS

¿Qui t'ha vist ¡oh patria mia! balansejarne ton penó á la cofa de tas naus que un día ompliren tots los mars coneguts y per primera volta els pasejaren pels no coneguts encare? ¿Quíns foren los que l' veieren tremolar pel mitj de tans exércits, victoriosos dels enemichs de ton Deu, de ton honor y de tos monarcas? ¿Qué 's feren ¡aymada mia! tos paternals y sempre aguerrits y caballers monarcas? ¿Qué tas reynas virtuosas, veras mares dels teus fills? ¿Ahont son aquells capdills invensibles, aymadors y seguidors exemplars de la Lley de Deu, cumplidors fiels de son deber en vers la Patria y de llealtat ferma é incorruptible á sos monarcas? ¿Qué us fereu marins insignes, quals naus per vosaltres comandadas, se ensenyoriren de tots los mars? ¿Ahont Prelats sabis y virtuosos, fermas columnas de la Iglesia y arrels potents de las antigas Tradicions? Ahont? sou pobles creyents, honrats, valents y nobles? Aquells caracters enters vinculats en los infatigables consellers, els virtuosos y sabis Abats y 'ls valerosos nobles que conquistaren sos timbres heráldichs ab la punta de sas espasas y comandant sas hosts aguerridas, ¿que 's feren?

Tot fugí, ja no 'n restan ni tan solsament reliquias, no 's veu res en lloch, dich mal, sí, es troban esculpits sos noms y sos fets en los fulls de la patria historia. Mes en la realitat, no quedan ni tan solsament las sombras, puig per contents podriam darnos si las sombras existissin, perque encar serían jegantas que darían goig y honor á la patria.

¿Qué es feta, ¡patria mia! ta grandesa? De tas institucions seculares, no quedan mes que las runas, ta antiga monarquia desterrada y en son lloch un' altre, que al ocupar el puesto fent renuncia dels atributs innats á son elevat caràcter, servint de lacayo á uns quans ambiciosos afortunats; tas corts, sustituidas per un grapat de charlatans que de tot tractan, menos del bé de la patria; de tas llibertats y franquicies aventadas ne son las sendras pels esbirros del odiós centralisme; ta religió menyspreciada y escarnida pels governants escéptichs y materialistas y traída per alguns de sos deixebles, que no tenen molt enter l' amor de Deu, pero sí molt viu el del or; tos exércits, encar conservan restos de tas passadas nissagas, mes els hi falta qui 'ls comandi fent estricta justicia y que fassi cumplir la ordenansa en molts cassos.

Resultan tristos els recorts que venen á la pensa, al tractar de temps millors, y contemplar las vergonyas presents, mes som cristians y 'l desespero no 'ns entra; tenim resignació y aixó 'ns conforta; tenim esperansa y aquesta ens enlayra envers á regions més grans, més puras, més nobles, més santas. Mes de lo dit, no 's cregui ningú que fem renuncia de las de la terra, no, sentim encar alená en nostre pit esperansas aquí realisables y ab l' ajuda de Deu, serán un fet quan menos molts se pensin, perque el mal es sempre en contraposició del bé, la llum de las foscas, mes el bé sobressurt del mal, la llum escampa las foscurias.

En ma benyolguda patria, regna el mal, está

á las foscas. ¿Cóm no cal esperar, que aquell mori y desapareixin las tenebras? Vetaquí 'l fonament de nostras esperansas y 'ns convens de que acabará prompte la interinitat que 't endogalla ¡patria mia! que finirá ton esclavatje, que tornarás á ser lliure, gran, poderosa y respectada. La mofa, l' escarni y la rialla de compació ab que 't miran las poderosas nacions que un día tú las salvares de la barbarie o humillares, deixant las batudas en lo camp de batalla, tornarán al véuret enlaida y tornada altra volta a ton centre, á respectarte, amanyagarte y a volguerte per amiga. La torre que fabricaren ab las despullas de tas glorias ja n' es prou enlayrada; la confusió hi regna, la perversió hi nia, y per aixó los uns habitants han enganyat als altres y 's troban possehits del terror, perque 's remon, la veuhen caure, degut tot als materials dolents que posaren en sos fonaments. Aixó ha de alegrarnos, perque sobre las ruinas de sas follias, s' aixecarán altre volta los antichs temples, veuras sentarse al trono que honraren reys santos y reys heroes, al rey caballero y justiciero, qual condició es el fonament de la verdadera llibertat, la qual honra y no embruteix com lo liberalisme; sever ab las demasias dels grans y potentats, protector dels desvalguts y pobres, el primer soldado de la patria, administrador incorruptible y hacendoso que sabrá conformarse en la pobreza, mentres las necessitats de la patria així ho reclamin, en li un verdadero pare del poble per ell regit y gobernat, aymador de tot lo sant, lo bó y lo gran; protector de la agonisante agricultura y de la decayguda industria, fons principals del bienestar dels pobles; fomentador del comerç per el qual aquellas viuen.

Baix son régimen paternal, esperem que aprofitant lo molt y bo dels antichs temps, compatible ab la vida social d' avuy, mes, aceptant tots los bons adelantos, y encar més, protegiuntlos, fomentarlos, y perfeccionar los de la vida moderna, constituint un verdadero llas entre lo bó del passat y del present, veurem renaixer com per encant á la patria aymada, y allavors, formant tots sos fills una pinya al entorn de son Capdill estimat, sabran vetllar, primer, per la pureza de tots sos organismes interiores y sempre ab valentia, igual á la que 'ns llegaren nostros ascendents en las passadas centurias y sabrán tenir a ralla a sos enemichs, per poderosos y grans que sían, que vullguin atentar a la integritat de sa terra ó vullguessin posar obstacles á la realizació dels plans d' engrandiment que de llarch temps reclama nostre historia, nostre caràcter y nostra posició topográfica.

Aqueixos recors y esperansas alentan en los pits de tots quans ayman de cor á la Patria y avuy encar ab més fermensa, per lo motiu que festeja ab tanta pompa LO MESTRE TITAS. La diada celebrada per la Iglesia nostre Mare, en honra y gloria del Sant Arquebisbe de Milán, qual nom porta lo Capdill que sosté enlayrada la bandera de nostros més caras afeccions y conviccions, tan fermas com los turons de nostra estimada terra.

TNOF SAGRAF.

4 Novembre 1897.

3'50 pesetas

MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

¡VENIU..... VENIU!!

Que n' es de planyer ma Patria aymada.
Mes, si avans era daurat jardí,
Avuy sas penas causan tristesa,
Avuy sas roses, treuhen verí.

Avans la reyna de nacions era,
Ara la tractan sens cap amor.
Tots la trepitjan, l' hi fan escarní
¡Com que l' hi falta son Aymador!

No hi ha qui vulga prompte salvarla,
Sols l' acompanyan á mal morir
Perque no quedi d' Espanya rastre.
¡Ningú s' apena del seu sufrí!

¿Cóm allunyarla de tanta peste?
¿Cóm arrancarla d' aquest estat?
¡Ay de nosaltres si no ve prompte
Lo R... per naltres tan desitjat!

Mon cor s' apena sols al pensarhi,
Ma veu s' apaga. ¡No puch seguir!
Mos nills plorosos quedan sens veurer
Cuan sento á Espanya tals mals patir

Veniu, donchs, prompte, vullgau salvarnos,
Tingau d' Espanya, ¡Oh R...! pietat.
Mirau, ¡pobreta! com vos aclama.
¡Veniu, correuhi per caritat!!

UN CARLÍ DE COR.

Seu d' Urgell, Octubre 1897.

CATÓLICHS Y CARLISTAS

En aquells temps, per cert no gaire llunyans, si bé que per la gracia del Senyor, ja transcorreguts, en que pretenia la jefatura del gran partit ó comunió tradicionalista un personatge que dista molt d' alcan-sar la talla del actual Delegat lo Exm. senyor Marqués de Cerralbo, de tal forma y manera se transformaren y confongueren las ideas y los mes rutinaris principis, que fins se arribá á establir com á veritat certa é indiscutible sens ficarse que s'invadian terrenos molt sagrats, que no 's podia ser católich sens fer avans professió de fé carlista. ¡May los bons carlistas han pretingut tal cosa!

Tan prompte arribá á oídos del Agust Desterrat aquest principi funest, sens pérdua de temps lo desautorisá ab sa paraula de católich fervent, sentant aquella altre afirmació tan enérgica y valenta: que no podia ser carlista qui no professés la fé católica.

No cal dir que aytal declaració omplí de goig y de consol á la Iglesia Santa, que no duptava, ni podia dúptar poch ni molt dels católichs sentiments de son primer fill d' Espanya; aixís com obrí á la alegría y á la esperansa, lo cor dels espanyols, que veyan y regoneixian en tan solemnes paraulas lo ressó de aquella fé y de aquella tradició que tans días de gloria y tans llorés alcansaren per nostra estimada patria, avuy ¡pobreta! vilment trepitjada per estranys y aborrida y abandonada de sos propis fills, encar que no verdaders.

Los que de veras se tenen per tals, oiren la veu de alerta sortida de la reyna del Adriátich, del Loredan y la acataren; oiren aquella veu de pare amorós que desde apartadas terras s'interessa tant per los seus, apercibintlos dels perills que 'ls rodeijan, y la acataren; oiren aquella veu que, ben prompte, en alas del telégrafo recorregué la Península y la Europa entera, donar un solemne *mentis* als que, ab més mala intenció que oportunitat, abrigaren la pretenció, solapada y pérvida, de adulterar lo més admirable programa

que han vist los sigles y format las generaci6ns. He dit que la tradició, arca santa ahont se custodian nostres salvadors principis, inspirá aquellas espre-ci6ns que forman lo seu més complert y acabat resumen. ¿Y cóm no? ¿Se pot ser verament espanyol, sense ser católich? ¿No forma lo Catolicisme, com diu lo grant Aparisio, nostra propia nacionalitat?

Y com que avuy los custodís, los guardadors y hereus de aquesta nacionalitat, no son los lliberals, fills proscrits, rassa espúrea, sían de la classe que 's vulga, sino los tradicionalistas, las massas que pregan y treballan, que sofreixen y callan, que omplen los temples y defensen la Santa Causa en la premsa, en la tribuna, en el parlament y en los camps de batalla á costa de sos interessos y de sa propia sang, en una paraula, los carlistas, de aquí que reberen la declaració emanada de son Superior ab verdadera sumició; alguns, avergonyits de haverse separat del recte camí; molts, ab entussiasme perque 's feya llum en mitj en tanta obscuritat, y tots, uns y altres, fidels y arrepenitits, ab fermes propósits de no olvidarla fins á obtenir la realisació de sos desitjos.

Resumim: Católichs y carlistas, es á dir, amants y propagadors de la gloria de Deu y de la Patria, simbolisada aquesta en son Representant, debém ser los que de nou volém ressucitar aquellas hassanyas y conquistas que admiraren al mon; católichs y carlistas ens havém de anomenar avuy més que may, perque acaban d' estar minats los fonaments de la Santa Religió y del Dret, creyentse alguns infelissos que acabaran per ferlos desapareixer.

No, impossible, mentres visca, encar que desterrat, lo Príncep que simbolisa nostra nacionalitat y es la vera encarnació de nostre carácter. No, impossible, mentres enfront de la Babilonia lliberal s' aixequi la Jerusalém carlista. Es impossible que la Religió y 'l Dret desapareguin de nostra terra; triunfarán, sí; en lo Rey çaballer, en lo Capdill cristiá, puig porta escrit, y en primer terme, lo nom de Deu en sa bandera y, com Moisés, repeteix: *Dominus exaltatio mea*, lo Senyor es ma gloria; y sabut es, per demés, que de Deu ningú se 'n burla impunement.

Deus non irridetur....

M.

Barcelona, 24 Octubre 1897.

Á ESPANYA

EN LOS DÍAS DE D. CARLES VII

Ja se acosta ¡oh ma patria! la bonança de uns jorns rublerts de joya y alegría. Axuga lo teu plor y en Jesús fía entonant-le un dolç himne d' esperança.

Un hom' forsut y bó, vers tú se atança, que felís contemplarte sols voldría y que si ales tingués, prest volaría á lliurarte del jou, sense recança.

¡Réblo alegre y somrient, ma terra aymada!
¡Óbra-le lo teu cor, volguda Espanya!
¡Es un noble fill teu que 't vol lliurada de aquex sistema vil que ab fera sanya després de haverte fet tant desgraciada, sense tindrer pietat, are t' escanya!

LLUIS ADESA.

Barcelona, 30 Octubre 1897.

¡TORNARÁ!

Fá prop de 23 anys que don Carlos passava la frontera en Valcarlos. Allí s' havían reunit los

restos d' aquell valerós y heróich exércit que durant cinch anys seguits havia fet cara ab valentia al del govern constituít.

En aquells jorns de amargura, seguía al Rey la ferma voluntat y energia que l' havia seguit en los de gloria; y mentres los lleals soldats, silenciosos y tristos, davan l' *adeu* á son Capdill, aquest, encar que visiblement emocionat, estava, com sempre, seré y magestuós, girantse á cada pas per contemplar una vegada més á sos lleals.

Y en lo moment precís en que son caball anava á petjar terra estrangera, fent un esfors suprem per contenir un plor que se l' hi escapava va dir, dirigintse á la multitud que silenciosa 'l seguía:

—¡Tornaré! ¡Tornaré!

Aquesta frase, més que en las montanyas vehinas, ressoná en lo cor dels soldats arrancant-los llágrimas de verdader sentiment.

Desde aquell jorn solemne, desde aquella memorable jornada, los lleals únicament havém pensat en aquellas paraulas que encar resonan avuy en nostres cors.

Pot dirse que per aquella frase ho havém fet tot.

Per ella havém propagat, fins als rec6ns més amagats d' Espanya, los principis regeneradors de nostre credo. Per ella havém fet ús dels drets que la mateixa Constitució, que combatém, ens concedeix. Per ella havém dat á coneixer á tothom lo que som, lo que podém y lo que volém. Per ella s' han creat Juntas y Círcols á centenars á fi de coneixens y de contarnos y per ella s' han fundat periódichs á dotzenas perque 'l poble pugui coneixer y sapiguer que, aquells carlistas tan horrorosament pintats per los lliberals, no son més que uns germans seus que buscan y volen lo triunfo de la Justicia y del Dret simbolisats en la persona del nostre estimat Rey.

Las paraulas ¡Tornaré! ¡Tornaré! foren, més que una frase de consol per los lleals, una profecía, després una esperansa y avuy..... avuy seguretada complerta.

Després de contemplar l' estat actual d' Espanya, ab dúas guerras colonials que l' hi xuclan los diners y la sang, ab una crissis comercial espantosa y enfront, l' espectre aterrador de la miseria y la fam ¡hi pot haver algú capás de negar que lo cumpliment de la promesa de nostre august Jefe está casi al alcans de la má?

Cego será ab seguretad lo qui s' atreveixhi á negarho.

O si no, al temps.

J. ROMAPUBRE.

¡POBRE ESPANYA!

Cuan recordo las glorias ja passadas,
De aquells segles de rosas coronats,
En que 'l sol de més ricas matinadas
Lluir feya d' Espanya 'ls principats;
Cuan recordo aquells temps en que lluytavan
Baix lo lema sagrat; Deu, Patria y Rey
Y ab gran goig las victorias pregonavan
Del Etern, restablint la santa Lley;
No puch ménys que exclamar ab ulls plorosos
Y ab lo cor afligit y contristat:
¡Aquells temps tant felissos y ditxosos,
¡Pobre Espanya, que prompte qu' han passat!
¿Qué s' han fet los Felips, que te 'n donaren

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3.50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0.50 pta. per certificat y franquetx.



No es pas possible trobar
baylarina com aquesta.
Sempre la veureu ballar
segons lo tó de la orquesta.

¡Olé tu mare!
¡Viva 'l turró!
¿Hont hi ha *trapella*
com eix senyó?

De lleys santes lo més florit jardí,
 Y que al mon sos perfums esparramaren
 Florint com lo més candí jessamí?
 ¿Qué s' han fet los Fernandos que teixiren
 Ta coròna de perles y rubíns
 Y que ab sos heroïsmes escribiren
 De ta historia los amples pergamins?
 Ben segur que al donarte una mirada,
 Tristos exclamarán, del fons del cor:
 ¡Pobre Espanya, que n' ets de desdixada!
 ¡Pobre Espanya, teatre del dolor!
 No; no s' ou lo dòls crit de la victoria
 Qu' en temps altre, sonava á tot arreu.
 ¡Sols se veu ignominia en lloch de gloria!
 ¡Sol se sent l' horrent crit de: ¡Guerra á Deu!
 ¡Pobre Espanya que n' ets de desdixada!
 Puig á més de que casi ja res pots,
 Semblas arbre que, al caures la vesprada
 Tot ho acull, fins los corps y 'ls aligots!
 Mes, encar tens remey: resa.... y confía,
 ¡Que mare forés tú de grans nacións.
 Per darte honors y gloria en pròxim día
 Te resta encar un brot dels grans Borbóns.
 Ell serà qui en honor de ta bandera
 Fará besar l' arena á ton rival
 Trossejant de sa impúdica senyera
 Aquell lema *satánich*: «*Lliberals*»
 Per lo tant, agraheix, Patria amorosa,
 Agraheix á ton R.... son gran amor
 Pots encar esperar lo ser ditxosa
 Mentres de nostre Rey alenti 'l cor.

JAUME RENVÉ.

Seu d' Urgell, Octubre 1897.

¿QUIS UT DEUS?

En l' escut del príncep de las milicias celestials
 l' Arcàngel San Miquel, contra qual escut s' es-
 trellan totes las furias de Llucifer y 'ls seus, hi
 ha gravat lo «*Quis ut Deus*» y devant d' eixa
 frase tremola l' infern enter.

Bé es veritat que al sentirse eixas paraulas
 proferidas per tots los catòlichs de debó s' aterra
 la incredulitat, se assusta la masoneria, tontollan
 lo lliberalisme y demés plagas que tenen oprimi-
 da y maleixada á nostra benvolguda y desgracia-
 da patria.

Vosaltres, oh bons carlistas, que vos ampareu
 baix la santa bandera de las venerandas tradi-
 cions, sou sens dupte los que us atraviu ab més
 valentia á desenmascarar la impietat ab valor
 digne de tota alabansa. Vosaltres sou los que
 més consol doneu, no ho dupteu pas, al insigne
 Presoner del Vaticá, perque, ab vostra fé y arrai-
 gadas creencias religiosas, no podeu transigir ab
 los errors dels *mals* lliberals que omplen las
 logias y societats secretas que tan funestas cala-
 mitats ens reportan.

¡Oh, si tota la societat pensés com penseu vo-
 saltres! Si 'ls que dirigeixen los destíns de la na-
 ció s' inspiressin únicament en los sans principis
 que 'ns ensenya nostra actual Papa, que Deu
 guardi, Espanya, aquesta infelís Espanya agovia-
 da, oprimida y explotada per una colla de juheus,
 no passaria per las humillacions que á tot verda-
 der espanyol indignan y exesperan, ni aixís fora
 si de veras ó de fet la regís aquell R.... qu' es
 nostra esperansa y l' únich Príncep que segueix
 las doctrinas del Crucificat y que per nostres pe-
 cats tarda tant en cenyir la corona d' aquells
 seus antepassats que tanta gloria y esplendor
 donaren á la Patria.

Si aquest R.... gobernés, no transigiria, no,
 ab l' estrangerisme judaich, no tractarian á Es-
 panya ab desdeny ni s' atreviria á insultarla y es-
 carnirla eixa nació nor-americana tan matelísada
 é indigna, ni existirían en nostra nació eixos an-
 tres masónichs d' ahont surt la porqueria que 'ns
 infecte y que son responsables de la mort d' in-
 numerables germans nostres que ¡pobrets! allá,
 en l' altra banda dels mars derraman fins l' últi-
 ma gota la sang de las sevas venas en defensa de
 nostras aymadas perlas colonials y de la dignitat
 y honor d' aquella bandera que desterrá la mit-
 ja-lluna.

¡Sigle de las llums anomenan aquesta fara-
 malla al present sigle! Sigle de la resplendor po-
 den anomenarlo, perque si alguna llum apareix
 sobre nostres caps, es lo resplendor de la pólvora
 ó de la dinamita que sembla l' espant, ó la
 boca d' un revólver que 'ns amensassa.... ó 'ns
 mata....

¿Creuhen potser aquests miserables que 'l lleó
 d' Espanya no es ja aquell que ab sos udols feya
 tremolar al mon? ¡S' equivocan! El lleó espanyol
 es aquell mateix que va fer tantas conquistas y
 proesas de valor, y va fer ondejar triumfant nos-
 tra arrogant bandera en quantas lluytas va
 empendrer. Si voleu estar segurs de que es el
 mateix, mireuli la cara, escolteu sos tristos ge-
 mechs y noteu sa actitud. Trenqueuli la cadena
 ab que 'l té lligat lo lliberalisme, y veureu de lo
 qu' es capás; veureu com ab un moment despe-
 dassa tots los triánguls y estrellas que se l' hi
 posin al devant.

Aixís serà, si acudím ensemps á la defensa d'
 aquell Deu de bondat á qui ha declarat guerra
 aquesta malehida rassa vomitada per Satanás. Y
 aixís com San Miquel va llensar á las profundi-
 tats del infern á aquella colla de diables plens de
 soberbia, permeterá que, á no tardar, vingui lo
 Gran Monarca á confondre y llensar á la impo-
 tencia als enemichs de Deu, de la patria y del Rey.

ERREBÉ.

Á NOSTRE LLEGÍTIM R....

Esperém R.... insigne
 que vingas á lliurarnos,
 y vingas á salvarnos
 nostres fidels Lleóns.

Que avuy 'ls que 'ns governan
 ó que 'ns portan la serva
 sols son una caterva
 de juheus y masóns.

Que 'ns roban y deshonran,
 que 'ns venan y 'ns maltractan
 y 'ns entregan y pactan
 acumulant los mals;

Sols son una ciadrilla
 de llurs estrefalaris
 de cafres y sectaris,
 d' ateos lliberals.

Espanya que va serne
 universal senyora
 derrotant la gent mora
 en mil y mil combats.

Que sempre fou valenta
 grandiosa y respectada,

¡veures avuy, lligada
 por uns afrancesats!

La Patria per qui un día
 tres naus la mar sulcavan,
 que ab febrós zel anavan
 per descubrir un nou mon.
 Y en jorn de benhauransa,
 jorn d' eterna memoria,
 lograva per sa gloria
 nous continents, Colón.

Poble que va sé un día
 invicte en mar y terra;
 y fos en piá, ó en serra,
 valent com lo Lleó;
 Que a los fills de Mahoma
 las possessions va pendre
 y que pel mon va estendre,
 la colonisació.

Nació gloriosa y noble;
 nació triomfadora,
 tú fores la senyora
 de propis y d' extranys.
 Tú més victorias contas
 á mils de totes menas,
 més que no 'l mar, te arenas,
 mol més que no 'l mon anys.

Y avuy ¡oh Patria invicte!
 te trovas postergada
 subjecte y humillada,
 lligada ja tas mans.
 Gracias als que 'ns governan
 te trovas ja venuda
 y lo que 's més, vensuda
 pels Nort-Americáns.

Per lo tant R.... insigne
 Tú ets qui pots lliurarnos.
 Tú ets qui pots salvarnos
 de tant terribles mals;
 Y ab ta potentia espasa
 pots traure de la serva
 á aquesta grant caterva
 de impíos lliberals.

En un trist cautiveri
 la Patria está sumida,
 se li escorra la vida
 si no vé ferm remey.
 Mes, ja no ha de faltarli,
 perque l' Espanya, espera
 que s' obri la bandera
 de son llegítim R....

M. S. Y SERRA.

Badalona, 1897.

LO CACIQUISME Y LA HUELGA

Encara que la fera lliberal no hagués vomitat més
 babas que 'l caciquisme y la divisió dels espanyols en
 partits polítichs, hauria fet més mal que las plagas
 totes d' Egipte elevadas á la quinta potencia.

¡Bé massa qu' ho palpém los manresans, allissonats
 per una experiencia tan llarga com amarga!

Vuit mesos farà aviat que en nostra ciutat comen-
 sá la *huelga* de la que tant s' ha parlat per tot arreu.
 Ab una mica de bona voluntat no 's creya al principi
 molt difícil trobar una solució al conflicte; pro, per
 sobre de las exigencias dels amos y de las necessitats
 dels treballadors, hi tragué de sobte sa feréstega
 banya lo malvat monstre del caciquisme, fent repug-
 nant conxorxa ab la bruixa sens entranyas de la po-
 lítica local, en quals pits s' alletan homes tan misera-

3.50 pessetas

MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

bles que deshonrarien lo presidi en que mereixerian ser tancats; y per aquesta causa, lluny de ferse las paus, s' embolicá la troca de tal modo, que després de set ó vuit mesos de habernos tocat ballar ab la més lletja, encara no sabém còm y quánt podrém sortir d' aquest fandango.

Molt dur han de tenir lo cor los salvatjes que sacian sos brutals apetits, devorant carn humana; pro no 'l poden pas tenir gayre més sensible los polítichs que sacrifican á sas concupiscencias lo pá y per consegüent la vida de 1500 personas. ¡Y pensar qu' aquests polítichs qu' han ficat lo foc entre 'l capital y 'l treball, portant en l' ordre moral un sens fi de revoltes y d' odís á mort, y en lo material la ruina y la miseria, volen ab gran cinisme passar per amichs del poble y protectors dels obrers! Pro ¡val! ningú s'estranyará de sa conducta, sapiguent que traginan lo mateix pel que 'ls republicants caragirats que capitaneja *La Publicidad*.

S' haurían, empró, de convenser los manresans de que la política local no es més que la causa *pròxima* dels nostres mals, y que la causa principal y *remota* es lo liberalisme, que havent creat als bandos y partits polítichs, ha fet de cada poble un cau d' intrigas rivalitats, malicias, discordias y revenjas.

Sí. Lo liberalisme es en últim terme lo responsable de lo que á Manresa passa; puig que si l' adagi diu, que sense llocas no hi haurían polls, ab més rahó podém afirmar que sens los sistemas liberals, no 's coneixerían los partits polítichs, que li fan lo caldo gras.

Per aixó nosaltres desitjem que tinga prompte fi la *huclya*; pro per acabar d' un cop y assegurar la basa, refermém nostres vots, perque vinga prompte del desterro aquell qu' ha de matar á la fera liberal y qu' en lloch de veurer á Espanya dividida en bandos polítichs, no hi vol veurer més qu' espanyols.

UN DEIXEBLE.

Manresa y Octubre de 1897.

LA MARE DELS ESPANYOLS

I

Prop de las voras umbrosas
que de fresca herba tapissan
del tan celebrat Genil
las corrents més cristallinas,
devant la ciutat ilustre
hont Isabel la heroína
lo somni del just descansa
en la soletat tranqnila,
un horfan tristament plora
y ficsa atenment la vista
en las aigües que murmuran
y al vent sas penas confia.
—¡Oh Deu meu! De mon dolor
la corrent es tan crescuda
que exedeix. Genil, als dolls
que á la mar, corrent, envías.
No hi ha remey á mas penas,
ni mon dolor se mitiga
al ràpit transcurs del temps
que tots los mals alivia.
Mes ¡ay! fugí la esperansa
com nit del astre del día
y desapareix com lo fum
que 'l fort huracá dissipa.
Busco á una reina que siga
de mon poble mare pia,
mare que vulga del pobre

er la ditxa.
Isabel,
de cop la vida,
podrias ser tú la mare
que lo meu cor tan desitja;
mare de veras del poble
que al débil sempre auxilia,
que parli al cor dels vassalls
y al cor del Rey que 'ls domina.

II

Aixís los seus laments lo tendre horfan
al aire va llensá
y á través de l' espay interminable
á Isabel 'ls portá.
Y nostra aymada Reina la tristesa
del horfan al sentir
se posa á son costat, d' una volada,
y ab amor l' hi va dir:
Han ferit lo meu cor las tevas queixas
poble meu, estimat,
y lo raudal inmens de tantas penas
¡cóm me l' ha trossejat!
Mes, també lo remey que tan desitjas
lo tens prop de ta má.
La font de tas més dolsas alegrías
no tardará en brotá.
Aqueix cor maternal que necessita
la ibérica nació
lo trobará en lo pit de Donya Berta,
esposa d' un Borbó.
Puig lluheix en lo cor d' eixa Senyora
de virtuts tan gros vol,
com lluhén en l' espay interminable
los raigs ardents del sol.

III

Així Isabel primera
al horfanet parlava.....
Despres, ja s' allunyava
la celestial visió!
Y l' horfan, que una mare
tanta falta l' hi feya,
en Donya Berta veyá
la seva salvació
.....
Ja en tots cantóns d' Espanya
ab veu potent, sonora,
se sent d' eixa Senyora
lo nom encantador,
y 'l poble l' anomena
«nostra mare amorosa»
y ab lira melodiosa
la ensalsa 'l trovador.
¡Oh na María Berta!
Tú ets nostra esperansa,
com l' iris de bonansa
pel qui atravessa 'l mar.
Que Deu, per ferte Reyna
dels qui may t'han d' ofendre.
d' un ángel lo cor tendre
á ton pit va posar.

J. M. S.

DE CASTELLAR

Sr. Director de LO MESTRE TITAS.
Molt senyor meu: Jo, entussiasta admirador dels
bons fins que 'l animau al insertar en lo seu simpátich
senmanari las correspondencias d' aquest poble que

no tendeixen á cap altre fi que 'l de volguer esmenar defectes; y participant jo d' aquests mateixos sentiments de vosté y desitjant que certs abusos desapareixin pera lo ben estar moral y material d' aquesta població, dech dirli que no son sols los aludits per lo valent "Flistis" los que tenen la conciencia ab aixamples, sino que també hi ha algú foraste que ja fá temps que exerceix de marmanyé, pujant los diumenges ab tartana, que més aviat sembla lo seu vehícol un atrocinat carró de un ambulat venedor de forchs d' alls, tomátechs, escarolas, etc.

Aquest subjecte arriba; va poble amunt y quan es á un carrer que no passa; se para. Esta clar, com que no pot tirar més enllá, allí ja l' espera una *cadira* y descansa del viatge fins qu' es fosch, que atavors, com que no sab los topants y 'ls camíns son perillosos, busca companyia y..... *vaya* si la troba.

S' ha fet un verdader tipo original en aquest poble. Los vehins del carrer Major, qu' es per nout passa al entrar y surtir del poble, no tenen necessitat de véurel per saber que passa aquell *flavio* de la ciutat vehina, puig que ja ho anuncia una campaneta penjada d' un arch de ferro qu' ha tingut lo mal gust de colocar sobre 'l collar del animal.

Uns diuhén que 's guanya la vida donant concells y reclutant parroquiáns per poguer omphr de lletres molts fulls de paper; y altres assegurau que ja fá temps qu' ha trobat tot quan necessitava y buscava.

Vet a quí, senyor Director, que pe 'l clar no poden saber los vehins d' aquest poble qu' es lo que ve á fer aquest personatge ab tanta assiduitat y constancia.

L' hi prometo que estaré a la mira y quant sapiga lo que ve á fer, que seguramente no sera *res de bó*, l' hi prometo que no s' amagará de dirho per tet arreu son afectíssim S. S.

NAS-FREGAS.

Castellar, 22 Octubre 1897.

DESDE AGRAMUNT

Totas las porquerías d' Agramunt y sa comarca se denunciaran al senyor Mestre.—*Nota del autor.*

Estimat Mestre: *La Campana de Gracia* que es un periódich que per cert no te escrúpols de contar embusterías é indecencias, sent la causa del cólera y la mort moral de moltas familias obreras en las quals hi reina la blasfemia y l' odi sens límits, acaba de publicar en son número 1483 una carta garrafal feta per un embustero d' aquí y dedicada á la memoria d' un desgraciat del vehí poble de Puigvert el qual ha mort recientment despreciant los brassos maternals de la Santa Iglesia Católica y fou enterrat al sistema irracional com es de suposar.

Dit enterro fou absolutament reprobat per los nobles habitants de Puigvert, que tenen per cap un párroco tant zelós com es don Bernardino Sans y constant ab dos convehins digníssims y de molt bons sentiments.

Lo spectacle, donchs, resultá ser repugnant y deshonros.... més no va ser *una verdadera manifestació* *realzada pels sentits discursos* que 's pronunciaren després d' efectuat lo sepeli del cadáver com diu lo garrofa.

¿Y ahont eran los oradors y las 200 personas y pico? pregunto á aquest piuxo.

Que no probi més de escriurer aquest *pessa*, perque 'l posaré al MESTRE TITAS ab son nom y apellido, pera vergonya y escarni de tothom.

La primera 's perdona.

Entesos ¿eh?

S. S.

UN CARCUNDA DE CAL AMPLÉ.

Agramunt, 22 Octubre 1897.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.



LA FESTA

—¡Renoy, senyor Mestre! ¡que va mudat! ¡cóm es aixó! ¿qué farém festa?

—¿Qué voleu dir ab aquesta extranyesa? aixó us ve de nou?

—Ja veurá com que sempre sembla que no cobri....

—¿Qué? sabeu que treballa y he treballat de franch sempre pel vostre bé y encar teniu tan poca vergonya! Pues no, senyorets atrevits, que us consti que 'm doneu un gros disgust ab las impertinents preguntas vostras. Que no sápigam lo per qué vaig mudat los deixebles hipócritas de la escola del *Brusi* ó 'ls bullangueros y llenguets de *La Publicidad* ho comprench perfectament; pero, que vosaltres que veniu á la escola del MESTRE TITAS!... ¡vaja! ¡vaja! tan dur teniu 'l pesquis que després de tan temps de sentir las explicacions que 's donan en aquest estudi, encar no sapigheu ni hagueu endevinat que avuy es lo sant Patró del pare de tots los fills bons de la terra que 'ns aguanta.

¡Allunyéuvos! ja que no sabeu sentir! ja que 'n vostres cors no hi nía l' amor, fonament del respecte y origen de todas las virtuts.

Tots cuants avuy tingueu la desgracia de no sentir esbategar vostres cors d' alegría y satisfacció, sou, primer enemichs de vosaltres mateixos y després dels vostres descendents, ingrats en vers la terra que regada fou mil voltas per la sang de vostres antepassats que tan bravament feren despreci de sa vida, de sos afectes y de son benestar per defensarne 'ls drets y prerrogativas de sa monarquía tradicional, qual senyora enclou l' historia de todas las glorias, grandesas y tradicions de la Patria.

Donchs si avuy es lo sant del qui susté aquesta bandera y que representa aquella castissa monarquía, y 'l mateix que ha dit ben clar, que la seva obligació es consagra á nostra patria tots los seus pensaments y forsas, morir per ella ó

salvarla. Que no volia ser lo Rey de un partit, porque degrada, sino Rey de tots fins dels que 's dihuen sos enemichs. Que grans y petits, tots han de estar subjectes á la Lley. Que ressucitará la Unitat Católica, símbol de nostres glorias, esprit de nostre lleys, benchit llás d' unió entre tots nosaltres. Que réstablirá la veritat en tot, que 'l rey sigua Rey de veras, no sombra de Rey; que aqueix ha de ser lo més honrat del poble. Que las corts siguin respectable consell de procuradors independents é incorruptibles. Que tingui vida propia la provincia y 'l municipi, donar llibertat al poble, pero verdadera llibertat, continguda en lo cumpliment de la Lley quant aquesta es justa. Que 'l Rey ha de ser pel poble y no 'l poble per lo Rey. Que 'l Rey ha de tenir en gran honor y gloriarse de ostentar lo titol especial de pare dels pobres y tutor amant dels débils. Que 'l Rey ha de ser 'l primer en donar exemple. ¿Qué li pot faltar al Rey per ser felís en lo mon, sino l' amor del seu poble?

Ja sabeu donchs porque vaig tan mudat, y que ja may més us senti á dir alló del cobrar, porque jo penso y estich identificat en lo meu mestre quant deya: Res vull de ningú, ni Rey ni poble, fora de la justicia que 's deu á tots, de la llibertat de un honrat treball y de vuit pams de terra que necessita qualsevol mort; y que no té intenció de aceptar mercés de cap Rey á no ser de algún Rey destronat.

—Bé, senyor Mestre, no s' enfadi, ha estat una broma.

—¡Qué bromal!... ¿no tinch de enfadarme?

—Miri, si 'ns deixa surtir anirém á mudarnos per celebrar lo sant del R....

—Cuidado.... porque pot sortirnos cara la festa. Bueno, ja que us ve de gust, aneu á mudarvos, y després de saludar al R.... prepararém la festa de la següent manera. Al dematí anirém tots á confessá y combregar, sense que us descuideu de oferir la comunió y oracions per lo prompte triunfo de lo que representa aquell per qui lo

MESTRE TITAS y demés, senten tan pur efecte; després quedeu tots convidats á pendre chocolate.

—¡Gracias, senyor Mestreeeee!...

Per servirvos; ja ho sabeu. ¡Ah! una condició; que potser lo capellá no us la imposaría; cada día direu avans de a ar a! llit un Parenostre y una Avemaria al sant per qui sentiú més devoció, pel mateix fi.

Bueno, aneu y recordeuse que no pot faltarne cap á la iglesia, ab los jefes, per demostrar que som cristians....

LO MESTRE VELL.

AL SALVADOR D' ESPANYA

(SALUTACIÓ)

Salut, campeó invicte, estrella d' esperanza
Qu' endolsas la existencia de tot sincer lleal;
No tardis; vina prompte qu' ens mata l' anyoransa;
Acut en nostra ajuda que l' enemich s' atansa
Amenassant frenétich lo nostre aymat casal.

Si lluny y en lo desterro l' adversitat impía
T' ha dut de nostre Espanya, tú guardas son honor;
Tú no permets que moria, la que, potentia un día
Dictá las lleys mes sabias, y ab próspera energia
Donava nobles códichs, y exemples de valor.

No tardis, vina prompte, encar que al crit de guerra
Trontoilen los abismes que aniuhen el vil cranch;
Ab ansia ja t' esperan los fills de aquesta terra
Joyosos de seguirte del plá fins dalt la serra
Y dar per lo triunfo la seva ardenta sanch.

¿Qué hi tá que la existencia perdém per nostra Espanya
Si el preu de nostra vida la porta á salvació?
Per Deu y per la Patria y el Rey que no 'ns enganya
No 'ns dol lo sacrifici; qu' el fi de la campanya
Será el triunf patétich del immortal penó.

Llavors, ab dolos cántichs y tendres melodias,
Aquells que sobrevizecan als mártirs pregarán;
Y sobre de la fossa, al naixar tots los dies,
Lo sol, tot resplandent dolcetes armonias
Los rossinyols jolivos, las sendras guardarán.

Generacions vinentas ens cantarán llur gloria;
Recordarán gotjotas, dels héroes lo valor,
Y ab lletres d' or grabadas al libre de la historia
Serán las nostres gestas, y sempre fiel memoria
Fará la noble Iberia, dels mártirs, ab bon cor.

Haurém llensat el monstre titánich de cinisme
Y regirá magnánima la Santa nova Lley;
Y ja vensut per sempre l' impúdich liberalisme,
Joyosa ja la Espanya y neta de tot cisme,
Fará chors de alabansas, á Deu, la Patria y el Rey.

Salut, ¡oh brau Monarca! honor de nostra historia;
que avuy ton Sant celebra de Ibérica nació;
Encar que lluny de naltres, ets dins nostre memoria;
¡la fé de nostra rassa no es possible que moria.
En tan per ella vetllia don Carles de Borbó!

JOSEPH MASSANA.

Vilanova y Geltrú, 30 Octubre 1897.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.

